

Perchuk O.V.

Pereyaslav-Khmelnytskyi SPU after Grygoriy Skovoroda

FORMATION ACCOUNTING POLICIES HEATING ON INCOME, EXPENSES AND FINANCIAL RESULTS

Summary

This publication considers some aspects and features of the formation of accounting policies in the heat of the accounting of revenues, expenditures and financial results. The statement of accounting policies that affect the formation of information on the effectiveness of the heating enterprises.

Keywords: costs, revenues, accounting policies, enterprises heating, principles of income.

УДК 658.012

УМОВИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ПОВЕДІНКИ МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ГАЛУЗЕВОМУ РИНКУ

Поліщук М.Ю.

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

У статті проаналізовано зовнішні та внутрішні умови функціонування організації. Наведений аналіз цих факторів для підприємств металургійної галузі України. Визначені умови формування стратегічної поведінки металургійних підприємств.

Ключові слова: середовище функціонування фірми, стратегія, металургійна галузь.

Постановка проблеми. Металургійна галузь України – це системо утворююча галузь, яка формує переважну більшість валютних надходжень до бюджету. Спроби України значно розширити міжнародні зв'язки, залучити країну в міжнародний поділ праці, світовий ринок часто зіштовхуються з проблемами незнання або неусвідомлення зовнішніх та внутрішніх умов середовища функціонування підприємств. Перманентна мінливість ринкового середовища примушує підприємства безпосередньо передбачати та прогнозувати своє майбутнє. Для адекватної оцінки своєї конкурентної позиції, конкурентного середовища потрібно чітко визначити умови функціонування в даному середовищі для активізації позитивних тенденцій та мінімізації впливу негативних наслідків. Особливо це питання актуальне для металургійних підприємств в сучасний період – період трансформації ринкової системи України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми визначення сутності ринкової та стратегічної поведінки підприємства, визначення сутності та складу факторів функціонування фірми в конкурентному середовищі стосуються досліджень багатьох відомих зарубіжних та вітчизняних вчених-економістів, таких як І. Ансофф, Г. Мінтцберг, М. Портер, К. Прахалад, Р.А. Фатхудинов, З.С. Шершньова, А.П. Наливайко та іншими. Незважаючи на доволі вагомий внесок науковців в розвиток теорії стратегічного розвитку, недостатньо дослідженим є аспект стратегічної поведінки, особливо в прикладному аспекті.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Дослідження, присвячені проблемам та перспективам розвитку підприємств металургійного комплексу, проводились багатьма вченими та практиками. Проте, узагальнення опрацьованої інформації не завжди проводилось, крім того цікавим є вивчення різного бачення на однакові проблеми. Тому, дана стаття присвячена саме узагальненню аналітичної інформації та приведенню теоретичних рекомендацій.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження умов функціонування підприємств металургійної галузі в розрізі визначення внутрішніх та зовнішніх факторів середовища оточення.

Виклад основного матеріалу. Середовище функціонування будь-якого підприємства є складною динамічною структурою, яка формується з сукупності факторів, що мають різний ступінь впливу на діяльність підприємства та можуть класифікуватися за різноманітними ознаками. Таким чином, фактори середовища можуть поділятися на внутрішні та зовнішні, кількісні (які можна виміряти) та якісні (не мають кількісного виміру), загальні та специфічні, суб'єктивні та об'єктивні, постійні, тимчасові та випадкові, прості і складні, прямі і непрямі тощо. Класифікацій факторів середовища існування підприємства в сучасній науковій літературі існує безліч, тому цей ряд можна продовжувати, але для нашого дослідження зупинимось на найбільш розповсюдженому та прийнятному для нас поділі факторів середовища на дві великі групи – зовнішні та внутрішні.

Відомо, що зовнішні фактори існування підприємства є об'єктивними, перебувають поза фірмою та не залежать від неї, вони є неконтрольованими і впливають, або можуть вплинути, на діяльність підприємства, цей вплив може мати як позитивні, так і негативні наслідки. На зміни у зовнішньому середовищі підприємство не може вплинути, воно може лише пристосовуватись до них. Зміни, які відбуваються безпосередньо в процесі виробничо-господарської діяльності, для підприємства є внутрішніми. Внутрішні фактори залежать від внутрішнього середовища існування фірми, створюються і контролюються підприємством. Зовнішні та внутрішні фактори середовища підприємства тісно взаємопов'язані. Забезпечення стратегічної стійкості підприємства передбачає вивчення та прийняття факторів середовища функціонування підприємства для мінімізації негативного впливу та максимізації позитивного.

Як зазначалось, внутрішні та зовнішні фактори існування підприємства взаємозалежні – внутрішні

зміни в організації є реакцією на постійні зміни зовнішніх факторів конкурентного середовища (попиту, появу нових технологій, поведінку конкурентів тощо) та часто стають частиною її поточної діяльності. Дослідження рівня та якості впливу цих факторів на підприємство, можна визначитись з тим, яку конкурентну стратегію обрати. Тобто, ці фактори певним чином є умовами формування стратегічної поведінки підприємства. Проаналізуємо нашу гіпотезу на прикладі підприємств металургійної галузі України, яка є однією з базових галузей економіки та від якої значною мірою залежить рівень економічного зростання країни.

За даними світової асоціації сталі, станом на 1 липня 2014 року Україна займає десяту сходинку серед світових виробників чавуну та сталі та шосту у виробництві заліза, залишаючись одним з лідерів серед країн-виробників СНД [4]. Такі показники зумовлені потужною сировинною базою та відповідно наявністю у країні великих металургійних підприємств. Хоча металургія була і залишається провідною галуззю промислового виробництва України, не варто забувати про проблеми, які відомі широкому загалу серед яких високий ступінь спрацювання основних фондів, використання застарілих технологій та обладнання, високе ресурсо- та енергоспоживання тощо. Основними напрямками підвищення конкурентоспроможності металургійного підприємства можуть стати вдосконалення технології виробництва, підвищення кваліфікації працівників та ефективності управління персоналом, посилення зростання експортної складової, створення державою середовища, яке б стимулювало розробку, впровадження, виробництво та підтримку збуту на зовнішніх ринках матеріалів і продукції високотехнологічного машинобудування, а не сировини тощо.

Згідно з Концепцією Державної цільової науково-технічної програми розвитку та реформування гірничо-металургійного комплексу України на період до 2020 року, яка була запропонована у 2010 році Мінпромполітики України, розвиток ГМК передбачено проводити за такою стратегією:

– орієнтація на конкретні сегменти внутрішнього і зовнішнього ринків, де вітчизняні товаровиробники мають або можуть отримати протягом короткого часу конкурентні переваги, спираючись на внутрішні сприятливі умови національної економіки;

– більш повне використання національних науково-технічних розробок, новітніх результатів фундаментальних і прикладних досліджень за широкого залучення переваг, які відкривають процеси інтеграції та глобалізації;

– поглиблення потенціалу промислово-технологічної переробки та створення умов для вдосконалення відтворювальної структури провистлості за технологічними укладами вищого рівня;

– державне стимулювання випереджаючого розвитку виробництва продукції переробних галузей, насамперед наукоємних і високотехнологічних виробництв, сприяння розробленню та впровадженню у виробництво нових видів продукції, матеріалів та технологій;

– стимулювання виробників до змін моделі ресурсоємного виробництва, впровадження стандартів системи управління навколишнім природним середовищем;

– орієнтація на досягнення ефективного масштабу й розширення складу перспективних технологій, особливо на серединних і завершальних стадіях технологічного циклу, що забезпечують зростання доданої вартості первинних ресурсів;

– створення інституційно-правових основ для запровадження державної підтримки розвитку високотехнологічного та промислового експорту з визначення відповідного фінансування у Державному бюджеті України [3].

Враховуючи сучасний стан та перспективи розвитку підприємств металургійної галузі України, умови зовнішнього та внутрішнього середовища існування, узагальнивши класифікацію факторів середовища функціонування підприємства що наведена вище, наведемо внутрішні та зовнішні фактори діяльності підприємств металургійної галузі

Таблиця 1

Зовнішні та внутрішні фактори функціонування підприємств металургійної галузі України

Внутрішні фактори		«+»/ «-»	Зовнішні фактори		«+»/ «-»
Організаційні	- визначення стратегії, місії та цілей підприємства;	«+»	Галузеві	- постачальники, клієнти, конкуренти, посередники, споживачі;	«+/-»
	- організаційна культура;	«+/-»		- техніко-технологічні нововведення, інноваційна активність в галузі;	«+/-»
Виробничі	- соціальна ефективність;	«+/-»	Національні	- рівень розвитку галузевого ринку (етап життєвого циклу, ємність та потенціал ринку тощо);	«+/-»
	- імідж підприємства;	«+»		- розвиток галузевої інфраструктури	«-»
	- кадровий потенціал;	«-»		- нестабільна політична та економічна ситуація;	«-»
	- мотиваційний механізм;	«-»		- несприятливий інвестиційний клімат;	«-»
	- фінансова стійкість;	«+»		- високий рівень тінізації економіки;	«-»
	- розмір підприємства/масштаб виробництва;	«+»		- високий темп інфляції;	«+/-»
	- логістика;	«+»		- високий рівень безробіття;	«+/-»
	- організаційна структура;	«+/-»		- нестабільне правове поле;	«+/-»
	- стиль управління;	«+/-»		- соціальні фактори:	«-»
	- соціальні фактори;	«+»		низький рівень доходів населення,	«-»
- маркетингова діяльність;	«+»	негативні демографічні тенденції.	«-»		
- наукові дослідження та розробки;	«+»	Глобальні	- високий рівень міжнародної економічної конкуренції;	«+/-»	
- оперативність реагування підприємства на зовнішні загрози;	«-»		- не конкурентоспроможність вітчизняної продукції;	«-»	
- гнучкість та адаптивність підприємства.	«-»		- підписання міждержавних угод;	«+»	
			- глобалізація ринку, економіки;	«+/-»	
			- високий рівень розвитку світового фінансового ринку;	«+»	
			- глобальні проблеми людства.	«-»	

та визначимо характер їх впливу – позитивний (+) чи негативний (-) (табл. 1).

Таким чином, ми можемо бачити, що деякі фактори носять як позитивний, так і негативний характер. Наприклад, високий рівень безробіття можна розглядати як негативний фактор для суспільства, проте підприємство може його використати для себе в позитивному аспекті – високий рівень безробіття дозволить саме підприємству обирати кращих серед багатьох претендентів на робочі місця, при цьому маючи можливість диктувати умови праці. Високий рівень міжнародної економічної конкуренції також має двоїстий характер – з одного боку, вітчизняним виробникам буде важко конкурувати на глобальному ринку, а з іншого боку – боротьба за конкурентну позицію може позитивно вплинути на рівень якості продукції, технології тощо. В цілому, звичайно, в середовищі функціонування металургійних підприємств України більше факторів, які несуть негативний вплив, але головним завданням керівництва є дослідження та знання цих факторів та створення заходів щодо мінімізації негативного впливу.

Для того, щоб розробити ефективну і дієву програму розвитку металургійної галузі, слід визначитись з позицією підприємств галузі відносно світового виробництва у контексті її ефективності, ступенем міжнародної інтеграції і глобалізації, можливістю створення додаткової вартості. Це дозволить сформулювати «портфель галузі» і порівняти

його з існуючими стратегічними цілями і баченням держави у майбутньому [1].

На нашу думку, головним резервом для підвищення конкурентоспроможності металургійних підприємств України є визначення та активізація їх внутрішніх резервів, адже всі умови для цього створені – унікальна сировинна база, потужний кадровий потенціал, сформована інфраструктура, наукові розробки, що дозволяють зменшити використання ресурсів у виробництві в декілька разів тощо. Стратегічними цілями повинні стати вихід на світові не сировинні ринки, а ринки готових виробів. Це створить додаткові робочі місця в галузі машинобудування, знизить вартість виробів, підвищить авторитет України в світовій спільноті. Тому саме зараз потрібно формувати стратегічну поведінку, яка враховує всі переваги та недоліки сучасного стану металургійних підприємств та чітко притримуватися зазначеного напрямку розвитку.

Висновки і пропозиції. Отже, загальне розуміння зовнішніх та внутрішніх умов функціонування підприємства, його можливостей та загроз, спростить процес стратегічного планування на підприємстві, розробки стратегічної лінії поведінки. До цього аналізу потрібно підходити ґрунтовно та дещо творчо – знаходити заходи перетворення недоліків на переваги, а загроз на можливості. Подальшого дослідження повинні набути вдосконалення процедур розробки та реалізації стратегічних програм підприємств.

Список літератури:

1. Громова Я.А. Стратегічне маркетингове позиціонування металургійної галузі України на світовому ринку перспективи її розвитку // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 5(143). – С. 72-82.
2. Дьолог Т.І. Стратегічний аналіз середовища підприємства // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 15. – С. 46-48.
3. Концепція державної цільової науково-технічної програми розвитку та реформування гірничо-металургійного комплексу України на період до 2020 року від 27.04.2010 // Міністерство промислової політики // www.industry.kmu.gov.ua
4. World Steel Association [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.worldsteel.org>

Полищук М.Ю.

Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана

УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ СТРАТЕГИЧЕСКОГО ПОВЕДЕНИЯ МЕТАЛЛУРГИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ НА ОТРАСЛЕВОМ РЫНКЕ

Аннотация

В статье проанализировано внешние и внутренние условия функционирования организации. Приведен анализ этих факторов для предприятий металлургической отрасли Украины. Определены условия формирования стратегического поведения металлургических предприятий.

Ключевые слова: среда функционирования фирмы, стратегия, металлургическая отрасль.

Polishchuk M.Yu.

Kyiv National Economic University named by Vadym Hetman

FORMATION OF STRATEGIC BEHAVIOR METALLURGICAL FIRMS AT INDUSTRIAL ORGANIZATION

Summary

In this article analyzes the internal and external conditions of operation of the organization. Analysis of these factors for the metallurgical industry in Ukraine. The conditions of formation of the strategic behavior of steel companies

Keywords: conditions for the functioning of the company, strategy, metallurgical industry.